

La construcció de passeigs marítims és una de les actuacions que ha previst el MOPT per rehabilitar el cordó marítim.

RAFA GIL

SOCIETAT

El Pla de Costes 1993-97 preveu invertir més de 60.000 milions en les platges dels Països Catalans

No diràs el nom de turisme en va

Regeneració de platges, passejos marítims i accessos al mar són les tres grans actuacions que preveu el nou Pla de Costes. El MOPT vol revitalitzar el sector turístic amb mesures de "recuperació ambiental". Associacions ecologistes i confraries de pescadors no ho veuen pas igual i s'hi oposen.

El passat mes de març, el Consell de Ministres aprovava el Pla de Costes per als pròxims quatre anys, amb una inversió prevista de 150.000 milions de pessetes a tot l'estat espanyol. El pla estableix tres tipus d'actuacions: una, la millora, ampliació i regeneració de platges i altres espais litorals, amb aportacions d'arena, construcció d'espigons semisubmergits i obres d'acondicionament i restauració; dos, la rehabilitació del cordó marítim i la defensa de costes, mitjançant passejos marítims i altres tractaments del cordó; i tres, l'accessibilitat a les platges i vora mar, mitjançant accessos i equipaments.

"La situació actual de la costa es pot caracteritzar, sense ambigüitats, de gran deteriorament en la majoria d'espais, amb la qual cosa es dibuixa una preocupant situació de futur, si no es prenen les mesures adequades". Aquesta afirmació, del cap del Ministeri espanyol d'Obres Públiques i Transports (MOPT), Josep Borrell, amaga —o no— la intenció de revitalitzar l'economia de la costa com a

infraestructura bàsica del sector turístic.

UNA ODISSEA AL LITORAL

Així, els Països Catalans rebran, en el període 1993-1997, un total de 63.695 milions de pessetes. El 50% d'aquest pla d'inversions, l'aportarà l'estat; la resta pertoca a ajuntaments, comunitats autònomes i beneficiaris directes de les millores. Els 29.740 milions (20% del total) que rep el País Valencià, en fan la comunitat més beneficiada. El Principat de Catalunya, amb 24.165 milions, ocuparia el tercer lloc, darrere Andalusia. Les Illes disposen d'un total de 9.790 milions. En el mapa que acompanya aquest article (vegeu pàg. 45), s'especifiquen les xifres corresponents a cada comunitat autònoma i a cada província, dins el pla sencer i en cada actuació concreta, igual que les actuacions més importants, que són les que s'emprenen en guany mateix.

N'hi ha d'altres, però amb pressupostos inferiors als 50 milions. D'aquestes, caldria destacar-ne algunes, sobretot al País Valencià i a les Illes Balears. Al País

Valencià destaquen la regeneració de dunes a Aigües Blanques (Oliva) i de la platja d'Almardà (Sagunt), amb una inversió de 45 milions; l'aportació de sorra a la platja de les Deveses (Dénia), amb 24 milions; i la regeneració de la platja del sud del riu Cérvol (Vinaròs) i la del sud de Benicarló, amb 41 milions. Cal dir també que l'aportació de 800.000 m³ (600.000 de dragatge submarí) d'arena a les platges del sud de Gandia afecta els municipis de Gandia, Daimús, Alquerieta de Guardamar, Bellreguard i Miramar (tots ells a la Safor). Igualment, la regeneració de la platja de Pinedo (300.000 m³ d'arena), a València, afectarà 1.400 metres de platja. Alguns partits, com ara Unitat del Poble Valencià (UPV), ja han rebutjat aquestes actuacions, per manca d'estudis objectius d'impacte ambiental i defensa d'interessos immobiliaris.

Pel que fa a les Illes Balears, les principals actuacions previstes són: a Mallorca, les dependències de la Creu Roja de Palma, l'acondicionament de Cala d'en Rigó i la creació d'una platja artificial a la badia de Pollença, amb 50 milions de pes-

ACTUACIONS AL LITORAL DELS PAÏSOS CATALANS - 1993 (en milions de pts)

TARRAGONA	
Regeneració de platges	
Calafell/Vendrell/Berà	1.904
L'Hospitalet de l'Infant	127
Altafulla	298
Platja Miracle	135
Passeigs marítims	
Port de l'Ampolla	170*
Accessos a platges	
Trabucador	170*
Platja Sant Jaume	50*
Àrea servei Platja St Jaume	350

GIRONA	
Regeneració de platges	
Roses (2a fase)	270*
Passeigs marítims	
St Antoni de Calonge	120
Platja d'Aro	40
Fosca (Palamós)	150

BARCELONA	
Regeneració de platges	
Velis-Arenys de Mar	1.663
Masnou	223
Malgrat	172
Passeigs marítims	
Barceloneta	1.428*
Badalona	435*
Gavà	106
Castelldefels	840

VALÈNCIA	
Regeneració de platges	
Pinedo	1.000
Gandia, sud del port	550
Passeigs marítims	
Canet de Berenguer	43*
Sueca, el Perelló-Loteria	98*
Cullera, demolició port esp.	70

CASTELLÓ	
Regeneració de platges	
Sud de Benicàssim	260
Les Vil·les	343
Passeigs marítims	
Orpesa, Morro de Gos	276*
Vinaròs, platja nord	48*
Borriana, espigó sud port	52*

ALACANT	
Regeneració de platges	
Postiguat	500
Benissa, cala Fustera	50
Passeigs marítims	
Alfàs del Pi, l'Albir	150*
Altea, Sant Pere	108*

MALLORCA	
Regeneració de platges	
Calvià, Palmanova	138
Calvià, Palmira	200
Sòller	450
Passeigs marítims	
Palma	197

* Projectes que compten amb aportació municipal (1/3 aprox.)

- Regeneració platges
- Passeigs marítims
- Accessos

LONGITUDS DE COSTA I PLATJA

	km/c*	km/p*	
Girona	254 km	64 km	Principat 734 km/c 325 km/p
Barcelona	118 km	69 km	
Tarragona	362 km	192 km	
Castelló	122 km	64 km	País Valencià 439 km/c 242 km/p
València	107 km	68 km	
Alacant	210 km	110 km	
Balears	1.328 km	99 km	
Països Catalans	2.501 km	655 km	

Km/c kilòmetres costa
Km/p kilòmetres platja

INVERSIONS PER AL PERÍODE 1993-1997*

	Platges	Passeigs	Accessos	Total
Girona	1.465 km	1.860 km	1.260 km	4.585 km
Barcelona	6.105 km	3.100 km	1.100 km	10.305 km
Tarragona	6.345 km	2.340 km	590 km	9.257 km
Castelló	5.355 km	2.455 km	555 km	8.365 km
València	8.415 km	3.460 km	1.210 km	13.085 km
Alacant	4.985 km	2.985 km	320 km	8.290 km
Balears	4.800 km	3.900 km	1.090 km	9.790 km
Països Catalans	63.695 km			

* en milions de pts

Matar els alguers

Les praderies submarines de *Possidònia oceànica*, dites popularment "alguers", són la base sobre la qual es fonamenta gran part de l'ecosistema litoral de la Mediterrània, distribuïdes com estan, generalment, pel fons poc profund de la plataforma continental. Se n'hi troben fins a un màxim de quaranta metres de profunditat, segons la lluminositat de l'aigua. Malgrat el seu nom popular, els alguers no són pas formats per algues, sinó per fanerògames: plantes superiors de reproducció sexual amb flors i fruits, fulles i arrels, un gènere de limitada distribució: Mediterrània a banda, tan sols se'n troba a la costa sud d'Austràlia.

La possidònia és de gran importància per a l'ecosistema marí, perquè les seves fulles i rizomes ofereixen un hàbitat adequat al desenvolupament d'un gran nombre d'espècies. Es calcula que ofereix aliment i casa a unes 400 espècies vegetals i a milers d'espècies animals, entre elles alevins d'espècies pesqueres de gran importància comercial com el pop, el llobarro, el sard o els rogers.

A més, aquestes plantes són d'una gran producció: una sola hectàrea produeix per terme mitjà 35 tones de matèria orgànica cada any. Estudis realitzats a les praderies de fanerògames del Golf Pèrsic, han aportat dades molt significatives sobre la seva importància en l'economia dels països ribereïns: 400 km² poden arribar a produir 2.000 Tm de pesca a l'any.

Entre les activitats i construccions desenvolupades per sostenir la indústria turística, la creació de platges artificials i la regeneració de platges mereixen especial atenció, perquè lluny de resoldre el problema de l'erosió costanera, sembla que l'accentuen. L'extracció d'arena per succió impedeix la reproducció dels alguers. Així, la possidònia ocupa un lloc dins el llibre vermell dels vegetals amenaçats d'Europa, precisament per causa del deteriorament del litoral. A l'estat espanyol encara no figura inclosa en el catàleg d'espècies de fauna i flora protegides.

J. M.

setes per actuació; i a Eivissa, la regeneració i ampliació de la platja de Cala Sant Vicent, amb 70.000 m³ de sorra i una inversió de 40 milions de pessetes.

¿SENSE IMPACTE AMBIENTAL?

Revitalitzar la costa amb actuacions disfressades, no tan sols de "millor oferta turística" o de "millora de qualitat de vida" -res de nou-, sinó també de "recuperació medioambiental", no és pas difícil. El litoral és una zona greument danyada per les conseqüències d'un determinat model de desenvolupament turístic. La costa es tro-

La regeneració de les platges amb aportacions de sorra es fan sense cap avaluació del seu impacte ambiental.

RAFA GIL

ba en pèssim estat de conservació, causat per un període que prioritza la construcció accelerada d'edificis per a allotjar turistes ben a prop de la platja. El MOPT creu que ha arribat l'hora de posar fre a la degradació paisatgística deguda a aquest desenvolupament sense control. "La costa tendeix a desaparèixer -afirma Vicent Albero, secretari d'estat de l'Aigua i el Medi Ambient- i no es pot abandonar l'actiu més important de la primera indústria de l'estat".

La Llei d'Impacte Ambiental no inclou ni l'extracció de sorra, ni el seu abocament a la costa, ni els efectes posteriors que aquestes actuacions tenen sobre l'equilibri costaner i les comunitats naturals. Aquestes obres es fan, per tant, sense cap avaluació de l'impacte ambiental que impliquen. Així, associacions ecologistes com Greenpeace, el Grup Ornitològic Balear (GOB), el Grup d'Estudis de la Na-

tura (GEN) d'Eivissa o Acció Ecologista-Agró del País Valencià, més les confraries de pescadors de diversos indrets dels Països Catalans, s'han oposat reiteradament a la regeneració de platges, precisament per l'impacte sobre el medi que aquestes actuacions, teòricament innòcues, representen. I s'oposen també, per tant, al pla de costes d'aquests quatre anys vinents.

Algunes platges dels Països Catalans, com ara les que van des de Premià de Mar fins a Montgat (Maresme), o les de Malgrat de Mar (Maresme), el Prat de Llobregat (Baix Llobregat), Sant Antoni de Calonge (Baix Empordà) i Almassora (Castelló), han vist la desaparició d'arena deguda a la construcció de ports esportius apropiats. Això obliga a reiterades regeneracions de les platges quasi cada any. O bé l'impacte ambiental que ha implicat l'extracció d'arena per a platges com la de Ponent (Benidorm) o la de Palma (Mallorca), que ha enterbolit greument l'aigua i ha enterrat les comunitats marines de la zona.

La regeneració en massa de platges, a la qual l'estat destinarà 80.000 milions del total del pla d'inversions, ha estat denunciada per Greenpeace. Aquesta organització internacional adverteix que aquestes actuacions significaran l'extracció de milions de metres cúbics d'arena del fons marí, inclosa la zona infralitoral, la més rica i diversa en termes ecològics i de producció pesquera, per la presència de fanerògames marines com la *Possidònia oceànica* (vegeu requedre).

En aquest sentit, Marion Stoler, portaveu de Greenpeace, afirma: "Mentre continuïn construint barreres marines i altres obstacles, la regressió de les platges serà un procés inevitable. No n'hi ha prou de lamentar-se dels errors passats; el MOPT ha de mirar, ara, al futur i comprometre's a potenciar, juntament amb els responsables estatals, autonòmics i locals, una gestió racional, integrada i sostenible dels recursos costaners. És necessari abordar la destrucció de la costa en el seu origen, en lloc de limitar-se a proposar costosos 'pedaços' i solucions a curt termini, com ara la regeneració de les platges".

Joan Mari